

Povodom izložbe »Zbirke i postavi na području djelovanja Muzeja Sisak«

Ljerka Kanižaj

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Primljeno: 14. 5. 1986.

Tokom mjeseca ožujka 1986. godine trajala je u Muzeju Sisak izložba pod nazivom **Zbirke i postavi na području djelovanja Muzeja Sisak**. Izloženim predmetima, a posebno samim činom, odnosno činjenicom da se je desila, izložba se izdvaja iz niza drugih i u ovoj i u drugim sredinama. Izložbom je, naime, predstavljeno dvadeset i pet zbirki u vlasništvu privatnih osoba te petnaest zbirki imuzejskih postava u vlasništvu drugih organizacija kojima prikupljanje muzejskih predmeta nije primarna djelatnost kao što su: dobrovoljna vatrogasna društva, nekoliko osnovnih škola, franjevački samostan, Metalurški fakultet u Sisku, te Općinski odbor SUBNOR-a.

Po koncepciji i svrsi izložba slijedi suvremena nastojanja da se ukazivanjem na pozitivan značaj pojedinačnog, odnosno privatnog sakupljanja primjereno društveno valorizira takav interes pojedinca. Dva su momenta, pri tom, za muzejsku djelatnost bitna. Prvi je od njih činjenica da su počeci institucionalizirane djelatnosti muzeja upravo u interesu i želji pojedinaca sakupljača da u vlastitoj sredini pronađu i izdvoje neobičnosti, rijetke predmete, dragocjenosti ili pak karakteristične predmete i pojave. Odnosno, treba se samo podsjetiti da su temelji gotovo svih velikih svjetskih, te brojnih naših muzeja upravo donacije pojedinih kolekcionara. Provjereni podaci, osim toga, govore da većina svih sačuvanih zbirki, prije ili kasnije, završe u muzejima, i to vrlo često kao donacije. Drugi aspekt tiče se osnovne funkcije muzeja, smisla njegovog postojanja, odnosno njegove uloge u prepoznavanju i uspostavljanju identiteta sredine u kojoj djeluje. U tom je pogledu jedna od važnih zadaća muzeja i poticanje i njegova-

Iz zbirke Stjepana Komšeka — Srebrni denari s likovima rimskih careva iz II i III st.n.e., Muzej Sisak

vanje traganja za identitetom, za saznanjima o nama samima. Muzej uspješno djeluje ako su ta traganja i saznanja rezultat zajedničkih htijenja i napora. U tom slučaju i muzej i muzejske zbirke kako pojedina, tako i one drugih organizacija, postaju značajan izvor informacija, a samo sudjelovanje u njihovom stvaranju nenadomjestiva obrazovna metoda kada spoznajemo stvari putem osobnog iskustva. Izložbi u Muzeju Sisak prethodilo je terensko istraživanje, započeto 1982. godine, na evidentiranju zbirki, utvrđivanju sadržaja, stanja i opsega svake od njih, što je obavila kustos muzeja Dunja Radošević. Pri obradi pojedinih zbirki ili predmeta te postavi izložbe sudjelovali su i ostali kustosi muzeja, stručnjaci za pojedina područja znanosti.

Relativno velik broj privatnih zbirki u Sisku ne treba čuditi budući da je to grad duge povijesti čiji počeci sežu u rimsko doba, a vrlo živi interes za vlastitu povijest pokazali su njegovi žitelji već u prošlom stoljeću. Tada je, naime, osnovano društvo »Siscia« koje već od 1876. do 1879. godine vrši iskapanja tra-

žeći ostatke rimskog grada. Prema navođenju autorice izložbe i kataloga D. Radošević, već je u prošlom stoljeću evidentirano nekoliko većih privatnih zbirki rimskih starina u Sisku, a tradicija se nastavlja do danas. To je i razlog što su arheološke zbirke brojem najzastupljenije, a posebno su vrijedne numizmatičke te zbirke sitnije rimske plastike. Zanimljivo je koliko se prvotni interes za rimske iskopine proširio na gotovo sve pojave koje nas okružuju pa su na izložbi predstavljene vrlo raznorodne zbirke: nekoliko numizmatičkih i etnografskih, paleontološka, ostrakološka, mineraloška, zatim zbirke satova, namještaja, svjetiljki, oružja, moderne umjetnosti te zbirka franjevačkog samostana s crkvenim inventarom i bibliotekom. Predstavljena je i jedna zbirka mehaničkih uređaja za snimanje i reprodukciju zvuka od početka stoljeća do danas. Neke osnovne škole potiču svoje učenike da sami uočavaju i traže predmete u svojoj okolini. Na taj su način sakupili nekoliko manjih etnografskih, arheoloških, paleontoloških i numizmatičkih zbirki, prezentiranih u prostorima škola.

Posebnu grupu ove izložbe predstavlja prezentacija spomen-soba i spomen-domova (pomoću foto-dokumentacije), kojima su, u obliku memorijalne forme, obilježeni važni događaji iz NOB-a i radničkog pokreta, a čiji je muzejski postav radio Muzej Sisak.

Izložba je popraćena informativnim katalogom u kojem su dati osnovni podaci o svakom pojedinom kolekcionaru i sažeti opis njegove zbirke.

ciation was founded, an archaeological society which started excavations with the aim of discovering the remains of the Roman city. According to the author of the exhibition catalogue, Dunja Radošević, the curator of Sisak Museum, several private collections of Roman antiques were registered in the 19th century. The tradition continues, which explains why archaeological collections in Sisak are the most numerous. Numismatic collections are particularly valuable, as well as collections of small Roman sculptures. It is interesting to observe how interest for Roman finds has been extended to almost any phenomenon in our environment.

The exhibition thus presents most varied collections: several ethnographic collections, a paleontological collection, another with ostracoda, collections of minerals, clocks and watches, furniture, lamps, arms, modern art, and a collection from a Franciscan monastery consisting of church furnishings and a library. There is also a collection of mechanical instruments for the recording and reproduction of sound from the beginning of the century to the present day.

The exhibition is accompanied by a catalogue providing essential information on each collector as well as a concise description of the collections.

ABSTRACT

A Review on the exhibition »Collections and displays in the area covered by the activities of the Sisak Museum«

Ljerkica Kanižaj

In April 1985 the Sisak Museum organized an exhibition under the title »Collections and displays in the area covered by the activities of the Museum of Sisak«. Twenty-five private collections were presented and fifteen collections and displays of museum items owned by institutions whose primary activity is not collecting exhibits, such as fire brigades, schools, the Franciscan monastery, and the municipal committee of the Organization of World War II Veterans.

The exhibition was preceded by field work, which started in 1982, consisting of registering existing collections, and determining the contents, state, and size of each. The relatively large number of private collection in Sisak is not surprising. Sisak is a town with a long history, whose origin goes back to the Roman times. Its inhabitants, moreover, showed a lively interest in its history even in the last century. This is when the »Siscia« asso-

Iz zbirke Dobrovoljnog vatrogasnog društva Sisak — Ručna vatrogasna štrcaljka na konjsku vuču, Muzej Sisak

TISKARA „A. G. MATOŠ“

41430 SAMOBOR

Matoševa ul. 4

Telefoni: centrala 041 880-124 • 880-104
direktor 880-670

U svojim radnim jedinicama...

STROJOSLAGARNA	KNJIGOTISAK
SLAGARNA	OFFSET
REPROFOTOGRAFIJA	KNJIGOVEŽNICA

Izrađuje...

KNJIGE	BLOKOVE
BROŠURE	TISKANICE
ČASOPISE	PROSPEKTE
NOVINE	KALENDARE